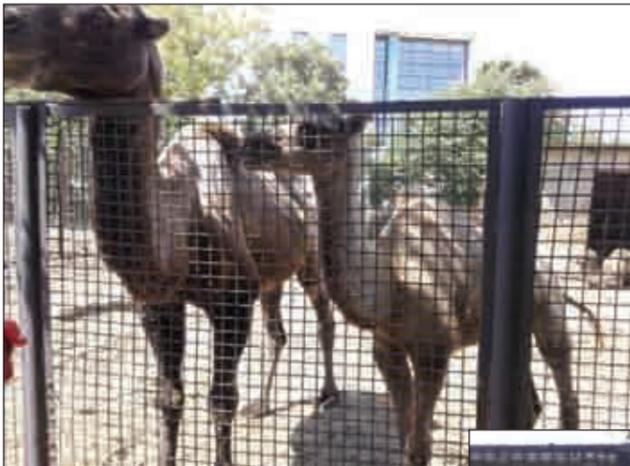

Heyvanlarla yaxın ünsiyyətin məkanı

Həm istirahətə, həm də heyvanlarla ünsiyyətə şərait yaradan Bakı Zooloji Parkından reportaj

heyvanlarda qış aylarına dözümsüzlük hiss olunur. Onlar əsasən ilanlar, timsah, müxtəlif balıqlar, dekorativ quşlar, flamingolardır. Onlar həmişə qış aylarında qızdırıcılarla təmin olunurlar. Əgər bu da mümkün olmasa, onları içəri tərəfə alırlar".

E.Əhmədova deyir ki, fəsillərə görə heyvanların qida rasionun-

Heyvanlar bir-birinə qarışmasın deyər, bəzi qəfəslərdə arakəsmələr yaradıldı. Qəfəslərin üzərindəki məlumat lövhələri dəyişdirildi".

Daha bir yenilik isə uşaqlarla bağlıdır. Belə ki, uşaqların heyvanları yemləmək istəklərini nəzərə alan zoopark rəhbərliyi burada yeni bir guşə hazırladı: "Bu guşədə uşaqların ev heyvanları ilə ünsiyyətdə olması üçün şərait yaradılacaq. Yəqin ki, tez bir zamanda qonaqlarımızın ixtiyarına veriləcək. Heyvanları yemləməyə uşaqlar maraqlı göstərilir. Biz həmin guşədə şərait yaradıq ki, kiçik ev heyvanlarını uşaqlar yemləsinlər. Biri var canavara yem atsın, biri də var ev heyvanına".

UŞAQLARIN MARAQ DƏİRƏSİ VƏ QORXUSU

E.Əhmədova deyir ki, bəzən uşaqlardan daha çox yırtıcı heyvanlara maraqlı gözlənsək də, seçimləri fərqli olur: "Əvvəllər zooparkda uzunqulaq var idi. Bütün yırtıcılar bir tərəfdə qalırdı, uşaqlar uzunqulağa baxırdılar. Bütün uşaqlar onunla maraqlanırdılar. Yəqin

da fərqlər olur. Qışda daha kalorili və çox yemək verilsə də, yay ayları olduğu üçün hazırda yeməklərin kalorisi azaldılıb: "Bir də yeməklərinin çeşidlərində fərq olur. Qışda yeməklər karbohidrat meyilli olsa da, yayda meyvə-tərəvəz üstünlük təşkil edir. Bir də yay aylarında heyvanların su ilə düzgün təmin olunması lazımdır. Vaxtaşırı suları dəyişdirilir. Sərin olmasına diqqət edirik".

YENİ GUŞƏDƏ UŞAQLAR HEYVANLARI YEMLƏYƏ BİLƏCƏKLƏR

Zooparkdakı yeniliklər haqda danışan E.Əhmədova bildirdi ki, hələ bir çox işlər də görülür: "Adi vətəndaşlardan biri bizə iquana hədiyyə etməlidir. Ona yay və qış üçün qəfəs hazırlanır. Pələng üçün qəfəs tikildi. Oxlu kirpi üçün də yeni qəfəs tikilib.

ona görə ki, heyət-bacada gördükləri heyvanlara daha çox maraqlı göstərilir".

Uşaqların zooparkda qorxduqları heyvan isə əsasən ilanlardır. E.Əhmədovanın sözlərinə görə, uşaqların qorxub-qorxmamasından asılı olmayaraq, bəzi heyvanları onların yemləməsi qadağandır: "Qəfəslərin üzərində yazılıb ki, heyvanların yemlənməsi, hirsəndirilməsi qadağandır. Yırtıcılarla ünsiyyət tamamilə qadağandır".

TƏBİƏT VƏ ZOO PARK HEYVANLARININ FƏRQİ

Zooparkda olan heyvanların təbiətdəki formasından nə ilə fərqlənməsinə gəlincə, E.Əhmədova bunları söylədi: "Heyvanlar-

da yemək tapmaq instinkti olur. Çünki onlar qidaları axtarıb tapırlar. Hər gün yeməkləri vaxtılı-vaxtında hazır verildiyi üçün zoopark heyvanlarında bu instinkt olmur. Əgər buradakı heyvanları təbiətə buraxmaq lazım gələrsə, gerek reabilitasiyadan keçsinlər ki, yem tapma, özlərini qoruma instinktləri bərpa olunsun. Burada isə hər şey onlar üçün hazırdır". Müsahibim bildirdi ki, hər gün heyvanlara yem, su və rəndə onlar yemə, suya gəlirlərsə, deməli sağlamdırlar. Əgər gəlmirlərsə, deməli nə isə problem var. O zaman onlar müayinə edilir.

MEYMON AİLƏSİNİN QANUNU

Zooparkda müşahidələrimiz və eyni zamanda Esmira xanımın dediklərinə əsasən öyrəndik ki, meymunlar bir neçə fərdən ibarət ailə şəklində yaşayırlar. Bu ailənin isə özünəməxsus qanunları var. Bizim müşahidə etdiyimiz meymun ailəsi Pavian gamadril oldu. Bu meymunlar iki il əvvəl Gürcüstandan gətirilib. Meymun ailəsinin bir başçısı olur. Onlara yem verildikdə, ilk olaraq yeməyə məhz ailə başçısı başlayır. Nə qədər çox yemək verilsə də, o yeməyin hamısını öz qarşısına yığır və tam doyana qədər yeyir. Ailə başçısı doyduqdan sonra yerdə qalanları digər üzvlər yeyə bilirlər. E.Əhmədova dedi ki, bu ailə qanunu digər meymunların qidalanmasına mane olduğu üçün onlara yeməyi ayrı-ayrı qəfəslərdə verirlər.

TEZ-TEZ GƏLƏN QONAQLAR

E.Əhmədovanın sözlərinə görə, qış aylarında qonaq az olur. Amma aprel ayından etibarən qonaqların sayı çoxalır. May ayında isə pik nöqtəyə çatır. Yayda şəhərin səs-küyündən qaçıb bura gəlirlər. Burada həm də sərinlik olur.

İki uşağı ilə bura gələn Lalə Cəlilova təəssüratlarını bizimlə bölüşdü. Bildirdi ki, uşaqları həvəsli olduqları üçün bura tez-tez gətirir: "Bina evində yaşadığımız üçün uşaqlar heyvanları ancaq televizorda görürlər. Rayona gedəndə orada bəzi heyvanları görəndən sonra tez-tez getmək istəyirdilər. Bizim isə heç cür vaxtımız olmur. Çünki işlər çoxdur. Sonra bir dəfə bura gətirdik. İndi artıq tez-tez bura gəlmək istəyirlər. Artıq böyük uşaqlıqlar deyər qorxu yoxdur. Amma bir az balaca olanda bəzi heyvanlara baxanda qorxurdular".

Röya Niyazlı isə xalası ilə gəlmişdi. Deyir ki, valideynlərinin vaxtı olmadığı üçün xalası tez-tez onları gəzməyə aparır. Maraqları olduğu üçün zooparkda da gəlirlər: "Birçə ilanlardan qorxuram. Ona görə də demək olar ki, ilan-

lar olan tərəfə baxmıram. Amma digər heyvanlar maraqlıdır. Heyvanlarla şəkil çəkdiririk. Yemək vermək istəsək də, xalam icazə vermir. Ən çox maraqlı isə meymunlardır. Çünki onlara yemək də veririk. Burada qəfəsdə olduqları üçün həm də çox heyvanlara yaxın dura bilirik".

Aygün Asimqızı

Yay aylarında Bakı sakinlərinin istirahət məkanlarından biri də Bakı Zooloji Parkıdır. Bura gələnlər istirahət etməklə yanaşı, müxtəlif növ heyvanları görə, onlarla təmasda ola bilirlər. Biz də yolu-muzu Bakı Zooloji Parkından saldıq. Artıq bir çox insanların istirahətə vaxt ayırdığı yay aylarında zooparkın qonaqlarının sayı da çoxalır. Daha çox isə valideynlər uşaqlarını gətirirlər. Çünki onlar heyvanlarla təmasda olmağa daha çox maraqlıdırlar.

Qonaqlar zooparkı gəzir, heyvanlarla şəkil çəkdirirlər. Bir çox valideynlər uşaqlarının heyvanlarla ünsiyyətdə olmasına şərait yaradırdılar. Zooparkın ərazisində qonaqların rahatlığı və uşaqların istəkləri üçün müəyyən xidmətlər də nəzərdə tutulub. Belə ki, orada qonaqların çay içməsi üçün masalar var. Eyni zamanda uşaqlara şirniyyat almaq üçün də şərait yaradılıb.

İSTİNİN HEYVANLARA TƏSİRİ

Bizi Zooparkın Teleologiya şöbəsinin müdiri Esmira Əhmədova qarşıladı. Onunla ilk olaraq isti havaların heyvanlara təsiri və bu fəsildə onlara necə qulluq edilməsi haqda söhbət apardıq. Bildirdi ki, yay ayları bir çox heyvanlar üçün əlverişlidir: "Quşlar bu fəsildə rahat olsalar da, dəvələr istidə tüklerini tökürlər. Sərinləmələri üçün alpək, qoyun kimi heyvanların isə yunları qırılır. Onların tük örtükləri qalın olduğu üçün yayda çox istilik verir. Adətən

TƏBRİK

Bu gün Mürsəlin 8, Əsmərin 6 yaşı tamam olur. Bu münsibətlə onları babası Bəxtiyar, nənəsi Bağdad, atası Vasif, anası Ülvüyyə, qardaşı Yusif, əmisi Asif, bibisi Jalə təbrik edir, onlara uzun ömür, sağlam uşaqlıq, gözəl gənclik, xoş gələcək arzulayırlar.

